6. T.

DISSERTATIO

DE

Peſtiferæ Contagionis

NATURA,

ET

REMEDIIS

eidem prævertendæ idoneis:

Anglicè ſcripta,

Authore RICHARDO MEAD, M. D.

Collegii Medicorum Londin. &

Regiæ Societatis Socio;

Latinè verſa.

HAGÆ-COMITUM,

Apud ISAACUM VAILLANT.

M. DCC. XXI.

HONORATO ADMODUM
JACOBO CRAGGS,
ARMIGERO;
REGI à SECRETIS:
S. P. D.
RICHARDUS MEAD.

TIbi, *VIR PRÆSTANTISSIME*, *submissè offero*, *quæ* prævertendâ peste *cogitata tuo jussu conscripsi. Ubi primùm mihi nunciâsses, Vicariis illustrissimis absente Rege constitutis ad communem salutem necessarium videri, ut idonea traderentur præcepta, quibus pestis inter Gallos sæviens à nobis averteretur; hôc munere promptissime quantum per brevissimum tempus & meas occupationes licuit, suscepto; summa magìs* cautionis ad-

hibendæ capita, *quàm* ordinatam præceptionum seriem *proposui*.

Primum, *in quo de* Quadragesimis agendis *differitur*, *consuetudini aliis regionibus probatæ consentire*, *additis quibusdam novis præscriptionibus*, *intelliges facilè*, *qui sis in Europæ historiâ familiariter versatus*. Proximum, *de* Contagione hìc supprimendâ, *licèt à disciplinâ antè apud nos & vulgò apud exteros receptâ longè recedat*, *haud tamen dubito*, *quin ad rationem proximè accedere reperiatur*.

Percupio sanè, *ut viæ super horum* primo *prudentissimæ à Magistratu & initæ & ineundæ traditas de* postremo *præceptiones inutiles reddant*: *nihilominus expedit nobis in promptu semper esse* arma *hosti tam formidabili propulsando utilia*.

Hoc,

Hoc, oro, ſpecimen æqui boníque facias; tanquam è multis unum illius, quam ſemper in patriam contuliſti, curæ exemplar, publicúmque maximæ, quâ te colo, obſervantiæ teſtimonium. Vale.

Septimo Calendas Decembres,
Anno M. DCC. XX.

INTERPRES LECTORI S.

HUnc de Peste Tractatum in usum suorum popularium Anglicè conscripsit Author Clarissimus: cujus hanc interpretationem Latinam qualemcunque publicare visum est; ut Continentis Incolæ ab Insularibus Britannis communia adversùs malum, quod hi ab illis sibi metuunt, habeant remedia. Quod versionem spectat, cautum fuit, ut, si minùs Authoris elegantiam assequi licuerit, ab ejus tamen sensu non recederetur. Vale; & tam opportuno beneficio, memor cui referas acceptum, fruere.

PARS PRIOR
DE
CONTAGIONIS NATURA.

UT de ratione viæ cujuscunque ineundæ, qua contagiosorum morborum propagationi occurratur, meliùs constet; nonnihil oportet de *Contagione*, & quo operetur modo, generatim præfari.

Contagionem spargunt causæ tres, *Aër*, *Morbida Corpora*, & *Merces ex infectis plagis convectæ*.

Inquirendum igitur, primùm; quali mutatione *Aër* possit *infici*: deinde, quo pacto *alia corpora* noxiæ suæ qualitatis *participet*.

Antiquiſſimis optimíſque rei medicæ Scriptoribus, qui regionem his malis noſtrâ magis obnoxiam incoluerunt, obſervatum fuit, ex aëris conſtitutione, * febribus peſtiferis præiviſſe calidos æſtus pluviis aſſiduis & ventis auſtralibus conjunctos: † unúsque illorum ſpeciatim notat, ex nullo alio, quàm humido calidóque aëris temperamento peſtilentiam oriri; & pro ejusdem temperamenti continuatione morbum aut invaleſcere aut remitti.

Suffragatur huic obſervationi naturalis multarum regionum hiſtoria; in ‡ Africa videlicet, ſi quando fervidis Julii Auguſtíque caloribus imbres intercidant, inſequitur ſtatim peſtilentia; quam quicumque conceperit, vix evadit.

Præterea temporum omnium experientia nos docet, ſtagnantium æſtuante cœlo aquarum fœtorem, putridas terræ exhalationes, ac præ omnibus aliis inhumatorum cadaverum tabem morborum peſtilentium cauſam fuiſſe.

Hinc liquet hoc morborum genus fieri

ex

* Vide Hippocrat. Epidem. lib. 3.

† Galen. de temperament. l. 1. c. 4 & comment. in Epidem. l. 3.

‡ Vide J. Leon. Hiſtor. Afric. l. 1.

ex causarum concursu; quas opus est non solùm conspirare, sed vim suam ad quoddam tempus unà intendere. Quod quoties accidit, incipit aër aliquantum stagnare; vitium postea facit & putrorem.

Ideo hæc illis plerumque regionibus imminet calamitas; ubi haud modò æstus fervent quammaximè, & cœli tempestas in eodem statu perdurat; sed venti (quorum flatibus aër perpurgatur) rariùs quàm in terris borealibus vices alternant.

Morbi profectò pestiferi in orientalibus australibúsque mundi partibus nasci potissimùm videntur; indè in frigidiores per commercia transmitti. Nec facilè putem, ullam in hac insula pestiferam gravioris momenti luem unquam extitisse, quæ non ad nos ab exteris locis infectis migraverit.

Hoc eò magìs adducor ut commemorem, quòd pervulgata & à viris magni nominis tradita opinio percrebuerit, pestem semel singulis triginta vel quadraginta annis ad nos recurrere solitam: quod purum putum est figmentum, nulla ratione aut experientia nixum; ergóque inanium hujusmodi timorum nodis animi hominum exolvendi sunt.

Contrà, licèt plurimos hoc genus morbi incurſus ſenſerimus, ſæpe tamen compertum eſt mala ad nos forìs advehi contagia, quorum malignitatem minuit aëris noſtri natura ad tales recipiendas impreſſiones minimè apta.

Morbum iſtum, nomine olim *Sudoris Anglici* & *Febris Ephemeræ Britannicæ* (quòd hinc oriundus vulgò crederetur) notum, probabile eſt omnino peregrinum fuiſſe; nil nempe aliud, quàm peſtem, cujus violentiam mitior cœli noſtri temperies imminuerat.

Hunc enim ferunt * Hiſtorici anno primùm 1485°. hìc ſæviiſſe; coortum inter milites, quibuscum Henricus VII. à Gallia Cambriam appulerat; in Galliam autem, triennio antè vel quadriennio, à Rhodo, cùm eam Turcæ obſidione premerent, demigrâſſe. Ab illo tempore nos afflixerunt quatuor ejusdem morbi reciprocationes; quarum priores binas annis 1527. & 1528. valde ſuſpicemur peſti tunc in Italiâ, † Florentiæ maximè & Neapoli, graſſanti deberi; binas poſteriores à lue quâdam Turcicâ derivatas credibile eſt.

Mor-

* Vide Caium de Febre Ephemerâ Britannicâ.

† Vide Rondinelli contagio in Firenze, & Summonte Hiſtor. di Napoli.

Morbum autem hunc lubet vocare *Pestilentiam vi imminutâ*, quòd eam comitentur illius generis, quamvìs in remissiore gradu, symptomata; qualia sunt *gravis languor*, & *inquietudo*, *internus ardor*, *cephalalgia*, *delirium* &c. *profusi* ad hæc *sudores*: nec horas viginti excedebat morbus; qui licèt plurimi ob incuriam & malam tractationem eo obierint, nihilominus, observante sapiente & perito * Historico, *videbatur potiùs naturam inopinam opprimere, quàm obstinatè remediis obluctari: æger enim, qui cordiacis temperatis fovebatur, plerumque convalescebat.*

Nostro argumento major ut fiat fides; Septembri circiter anni 1713. consimilis quædam febris nos infestavit, à Dunkirkâ, unde nostri milites eam secum huc transtulerant, nomen sortita. Illìc quidem malignior, cum *diarrhœâ*, *vomitu* &c. scilicet à morbo forsan pestilenti, qui paulò antè Dantisci & Hamburgi eruperat, originem ducens; nobiscum verò leniùs agebat, à *cephalalgiâ* incipiens, & facillimè, ægro die uno non ampliùs decumbente, decedens.

Quoniam in quolibet aëre, major est alio tempore, alio minor ad morbum proclivitas;

* *Lord* Verulam's *History of* Henry VII.

tas; graviorem aliquando experti ſumus calamitatis hujus inclementiam; poſtremùm videlicet anno 1665. quo, intrà decem circiter menſes, tercentum ſex ſupra nonaginta ſeptem millia hominum in hâc civitate abſumpſit: Sed * cenſebant plerique contagionem cum goſſipio ab oris Turcicis ad noſtras importatam; quódque longior ejus fuerit mora, poſſumus, nec injuriâ, cauſari rem ab illis, quibus infectorum locorum curam publica mandaverat authoritas, (ſicut deinceps declarabo) infæliciter geſtam.

Quin peſtis illius, anno 1349. quâ nulla unquam acerbior & capitalior his mundi partibus incubuit, hiſtoria dilucidè probat iſtorum, quibus Europa vexatur, malorum principium ab Aſiâ repeti oportere. † Illa enim peſtis apud Sinenſes anno 1346. concepta, per Indias orientates in Syriam, Turciam, Ægyptum, Græciam, Africam &c. penetravit; 1347. quibusdam navigiis ab Oriente in Siciliam, Piſas, Genoam &c. advecta eſt; 1348. tranſivit ad Sabaudiam, Provinciam, Delphinatum, Cataloniam, Caſtiliam &c. 1349. occupavit Angliam, Scotiam, Hiberniam, & Belgium; móxque Germaniam, Hungariam & Daniam; ſtra-

* Vide Hodges de Peſte.
† Vide Hiſtor. Florent. di Matteo Villani.

ſtrage paſſim incredibili relinquens triſtiſſima ſuæ ſævitiæ monumenta.

Sed redeo ad ulteriorem aëris, de cujus putrorem facientis ſtatu verba feci, contemplationem. Arbitror id obſervatu dignum, quòd *putrefactio* ſit *fermentatio* quædam; quódque corpora omnia fermentata emittant volatilem agilémque ſpiritum; agitandi, & aliorum, in quæ ſeſe inſinuat, fluidorum naturam motibus inteſtinis mutandi poteſtate præditum.

Haud difficulter ex optimâ Febrium * Theoriâ oſtenderem, quæ mutationes in ſanguine hôc modo factæ corpus morbis hiſce peſtiferis ſubjiciant, niſi nimia foret à propoſito digreſſio.

Hactenus de *primo*, qui fit ad contagionem, gradu: *proximus* ut ſe habere mihi videtur, jam aperiam. Sanguis in omnibus malignis, maximè peſtiferis, febribus ejicit, inſtar liquorum fermentantium, decedente morbo, magnam agilium particularum copiam in ſingulas corporis, oris præſertim, cutíſque, unde ſecretiones naturâ fiunt crebriores & uberiores, glandulas. Hæ, in caſibus peſtiferis, quanquam aër inſalubris non fuerit, plerumque proxi-

mos

* Vide Bellin. de Febrib.

mos ægro aſſidentes inficiunt; alioquin, citò diſperguntur, & paulatim evanescunt. Quum verò, in inſalubri aëris proclivitate, ſubtilibus, quas produxit illius corruptio, particulis fortè incidant; iisdem ſimul coalitæ, vim mobiliorem & dominantiorem, nec non diuturniorem colligunt: materiamque gignunt virulentam, quæ poſſit longè procul ab ægro, quo nata eſt, corpore malum foras projicere.

Id intelligent, quibus innoteſcunt attractiones miræ coïtionésque ex volatilibus ſpiritibus factæ; maximè ſi cogitaverint, quàm facilè omnigena per calidum, qualem con tagioſum eſſe notavimus, aërem diffundantur *effluvia*; porrò vi quantâ cuncta penetrent partes ſuccorum animalium tenuiſſimæ: cujus ſpecimen exhibet odor membri è gangrænâ emortui in corpore adhuc vivente teterrimus.

Nullus eſt dubitandi locus, quin tabifica aëris conditio contagioſis illis atomis ſolidam ſuam vim neceſſariò addat: quo niſi conceſſo, quî peſtem putes unquam, loco ſemel occupato, priùs ceſſaturam, quàm cunctos incolas aboleverit? quod non ægre ſolvetur, ſi poſueris aërem in ſalubriorem, quo diſſipari & reprimi queat malignitas, ſtatum reſtitui poſſe.

Ex

Ex aliâ parte apparet illam tabem non ab ipſo, qualicunque priùs habitudine fuerit, aëre contrahi; niſi concurrat quiddam ab infectis corporibus emiſſum: nam ſi omnis ad infecta loca aditus viciniæ omnino intercludatur, illius propagatio poterit inhiberi; quum aura leviſſima, quicquid noxium in aëre ſolo reſidet, in longinquum neceſſariò propellat. Recens hujus experimentum dedit funeſta nunc in vicino regno peſtilentia: quæ, diſpoſitis ubique vigiliis, diu intrà Maſſiliam à confiniis coërcebatur; donec tandem aliquot, eluſis adituum cuſtodibus, morbum ſecum exportarent: comperimus nihilominus eâdem diligentiâ adhuc cautum eſſe, ne fines præſcriptos tranſcenderet.

Sic morbida generantur effluvia: *quâ autem viâ ad ſanos injuria permanet*, aperiendum eſt. Contagioſæ illæ particulæ, unà cum aëre, quem ducimus, extrinſecus inſinuatæ, ſuccos in ſuo tranſitu ſalivales inficiunt; qui in ſtomachum demerſi, ibidem ſuum virus infigunt; unde *nauſea & vomitus*, prima ſæpe morbi impreſſionem facientis indicia: quamvìs non negem ſanguinem etiam nocivis, quæ ei in pulmonibus inſpirando immiſcentur, particulis propiùs affici.

Ter-

Tertia, quâ contagionem ſpargi diximus, via, ſunt *merces ex infectis locis convectæ*. Hæc ad explanandum viſa eſt adeò difficilis, ut authores nonnulli commenti ſint *inſectorum ova*, quæ ab alio loco ad alium delata, & demum rupta morbum faciunt. Hàc autem hypotheſi, quæ nullâ obſervatione fulcitur, nil opus eſt. Si, ut conjectavimus, contagionis materies ſit agilis ſubſtantia, ſalis forſan naturæ non abſimilis, ex humani præſertim corporis corruptione genita; facile eſt percipere, quomodo eadem in mollibus, poroſis corporibus, arctè denſéque ſimul compreſſis, locari poſſit & conſervari.

Neminem latet, quàm diu ſuum odorem ſervent ſuffimenta, ſi idoneis involucris amiciantur: quódque eſt maximè inſigne; illorum fragrantiſſima, inſtar hujus (de quâ àgimus) materiæ, ſint ſucci præſertim animales, *moſchus* putà, *zibethum* &c. aptiſſimæque iiſdem conſervandis ſubſtantiæ ſint ipſæ etiam ad contagionem accipiendam & communicandam peridoneæ; quales *pelles*, *plumæ*, *ſerica*, *pili*, *vellera*, *goſſipium*, *linum* &c. quorum pleraque ex animali genere: quod ad veram naturam contagionis cognoſcendam non parum conducit.

Ex

Ex antedictis, ut reor, sequitur planissimè, Pestem esse merum venenum; quod in orientalibus aut australibus mundi partibus congenitum sese alit, circuitu quodam ab infectis corporibus in merces commigrando; re interea tanti momenti per indigenarum stupidam indiligentiam neglectâ: pestem item, quoties morbo favet aëris proclivitas, violentiâ tunc effrænatâ ac præcipiti furere: illo præcipuè tempore morbum ægris invicem mutuò communicari: contagiosam materiem latere in laxæ mollísque texturæ mercibus reconditam; quæ comfertæ & in alias regiones comportatæ, semina contagionis in se conclusa, quà aperiendo datur exitus, evibrant: aërem denique longè hæc diffundere & spargere non posse, si accessu ad infectum locum, & omnibus cum eo commerciis severissimè interdicatur.

PARS POSTERIOR DE REMEDIIS CONTAGIONI PRÆVERTENDÆ IDONEIS.

Nôsse, quòd pestis non sit nobis conterranea, maximum utì solatium, ita non minus est accuratissimæ in inveniendis, quibus à tanto malo nos tueamur, *remediis* diligentiæ incitamentum.

Cautio hæc est duplex; prima, *ne in nostram insulam advehatur*; proxima, *ne fortè advecta latiùs spargatur.*

Adversùs horum malorum primum cavetur institutâ naves ab infectis regionibus advenientes ad *Quadragesimalem stationem agendam* compellendi consuetudine: quæ

ut profit, neceſſaria quædam tradere præcepta aggrediar.

Prope ſingulos portus, locis convenientibus, parvis (ſi fieri poſſit) inſulis exſtruantur *valetudinaria*; quibus cùm homines ſutum merces à plagis ſuper contagione ſuſpectis redeuntes accipiantur. Neque enim ſufficit viros in navi dies quadraginta concluſos detinuiſſe; nec quidem expedit, niſi ut, qui ex illis mortem obeant, obſervetur. Quippe lues in veſtibus, quibus ſemel inſedit, poteſt tam diu ſervari, ut hujus non minus, imò plus, (modò morbus in navi ſævire pergat) poſt exactos, quàm antè inceptos dies quadraginta, in littus introducatur: niſi quoties quis moritur, recèns ineatur Quadrageſima; cui fortè nil, præterquam omnium in navi hominum interitus, finem imponat.

Siquam contagionem navis contraxerit; ſanorum, veſtibus in ignem conjectis, eluantur & radantur corpora; ipſi alias veſtes induti in valetudinarium relegentur triginta ibi vel quadraginta dies commoraturi. Nam æger poteſt ex morbo ipſe convaleſcere, necnon tamen aliquid contagioſæ materiæ ſecum, longo pòſt temporis intervallo, retinere: quod frequens in variolis, quas ſani ab ægris multos jam dies morbi

morbi furorem eluctatis sæpe recipiunt.

Ægri qui fuerint, à sanis seorsim in hospitiis remotis secludantur; aliquantò post redditam sanitatem, laventur, tondeantur; vestes alias, concrematis quascunque ægrotantes gesserunt, induant; dein ad hospitia sanorum transferantur, ibidem pariter triginta vel quadraginta dies recludendi.

De vestibus ægrorum consumendis impensè sum sollicitus; quippe quæ ipsum totius contagionis subtilissimum & expressum virus imbibunt & continent. * Scriptor ingeniosissimus in sua eleganti pestis, qua anno 1348° Florentia laboravit, descriptione refert, suis testibus oculis, duos porcos, cùm laceros pauperis cujusdam morbo sublati pannos in vicum projectos rostris sollicantibus excussissent, dentibúsque laniassent, nervis statim convulsis, hora minùs expirasse.

Si navim nullus invaserit morbus, non est, cur agatur Quadragesima. Velim tamen homines lavari; vestes (tanquam merces) aëri pervias in valetudinario per septimanam expurgari.

* Boccaccio Decameron. Giornat. prim.

Sed maximum eſt periculum à mercibus ad luem retinendam aptis; qualia ſunt *goſſipium*, *cannabis*, *linum*, *chartacea*, & *ſerica omnia*, *lintea*, *lana*, *plumæ*, *pili* & cuncta *pellium* genera. His repoſitoria ab ægrorum valetudinariis procul aſſignentur convenientia; in quibus explicentur ſarcinæ reſolutæ; aëri per quadraginta dies, quantum licet, exponendæ.

Nimiùm fortè longum tempus hoc videbitur. Sed neſcientibus, quantum præciſè ſpatii opus ſit ad expurgandum ſub puro & aperto aëre omne illud virus, quod in raris tenuibúsque ſpongioſarum rerum foraminibus reconditur, nulla cautio eſt nimia; niſi poſſet, ſalva hominum vita, explorari, quota temporis parte omnes ex noxiis corporibus eventilentur fumi; ſi ad hæc admoveantur animalia tenera, aut aviculæ ſuper mercibus expoſitis imponantur. Obſervatum eſt enim aves à locis infectis avolaſſe, alias in caveis concluſas obiiſſe. Sed quantùm hoc inventum juvet, unica docebit experientia: neque enim ignoro, omnia animantium genera omni peſtilentiæ genere haud æquè affici; contrà ſuum plurimis eſſe peculiarem morbum: qualis, paucis abhinc annis, bubus venit, alienigenis animantibus hominibúsve minimè nocens, peſtilitas.

Pro

Pro concesso habeo, parum profuturum merces in receptacula sua reposuisse, nî priùs, solutis ligaminibus, explicentur. Id confirmat triste, quod ante quinque circiter lustra Bermudæ accidisse ab erudito doctore *Halleio* accepi, infortunium: ubi gossipii clàm in portum invecti saccus, in domo quadam per mensem totum sinè ullo cujusquam incommodo absconditus, ubi publicè divendi cœperit, tantam intulit incolis perniciem, ut vivi mortuis humandis vix pares essent.

Sanè, quum crebrò expertum sit, in nullis mercibus magìs, quàm gossipio, hospitari contagionem, Turciámque quoddam esse perpetuum pestilentiæ seminarium; non possum non æquissimum putare, ut quicquid illinc gossipii allatum fuerit, expurgandum per quadragesimale spatium temporis reservetur; ne forsan inter colligandum constringendúmque aliqua tabe fuerit imbutum, quamvìs hanc in navi nemo perceperit.

Non tantùm oportet studiosè ac diligenter curare sanos ægrósque quadragesimam agentes, sed etiam ejusdem observantiam pœnis gravissimis sancire. Navem itaque à loco, ubi, cùm è portu solveret, pestis solito violentior sæviebat, reversam, unà

ipsam cum toto ipsius onere comburi certissima erit securitas.

Maximè etiam insuper cavendum, ne in negotiatione cum loco, ubi pestis hyeme appetente desævierit, permittendâ præpropera sit & periculosa celeritas. Sæpe quippe deprehensum, hyemis rigore morbum supprimi, nec tamen ejus semina prorsus deperire; sed obtorpere tantisper, dum tepidi veris accessu excitata novam vitam vímque recipiunt. Sic cùm acerba illa pestis Genoæ, annis abhinc sexaginta, per biennii partem grassaretur; æstate primâ decem millia hominum circiter, hyeme proximâ vix ullus, æstate autem alterâ non pauciores sexaginta millibus perierunt. * Ultima pariter Londini pestis autumno annum 1665^m^ præcedente coorta, per astrictissimum hyemis gelu trimestre intermissa, nullum sui indicium ante ver sequens edidit. Si itaque merces ex loco, unde exportantur, latens aliquod venenum retinuerint; metui poterit, ne idem in loco, quò convehuntur, pariant malum, quod in illo, à quo devehuntur, peperissent.

At in primis pernecessarium est, furtivam bonorum invectionem legibus asperrimis

* Hodges de Peste.

mis coërcere: à quâ nefariâ molitione magìs, quàm aliâ qualibet causâ, instat morbum ex Galliâ ad nos traducendi periculum.

Hæc, ut puto, summa sunt rerum in *peregrino morbo* à nobis *depellendo* observandarum capita: quorum partes singulæ, scilicet *navium visitatio*, *valetudinariorum disciplina* &c. ut rectè peragantur, administris ei negotio designatis, haud absque peritorum medicorum auxilio, curandum relinquo.

Proximum est, quid agendum sit, providere; si, curâ publicâ per administrorum negligentiam aliámve causam minùs succedente, *illa ad nos usque perveniat calamitas.*

Aliud nullibi occurrit infortunium, in quo magìs intersit *Principiis obstare:* fato tamen nescio quo factum est, ut, quam olim vulgò inibant, huic malo medendi ratio adversùs illud prudens consilium ex contrario pugnaret.

Cùm in aliquo peculiari loco pestis semper erumpat, proprium magistratûs munus est, id agendum præscribere, quo sin-

 gulis

gulis familiis persuasissimum sit, ex usu suo, si suam calamitatem indicaverint, haud minùs fore, ac si ardentibus tectis utì opem ferant, vicinis inclamaverint. Contrà verò, omnes, quas hactenus solenne fuit persequi, viæ speciem severæ potiùs disciplinæ & supplicii, quàm clementiæ & curationis habuerunt: quæ causa erat, cur ægri morbum, quoad poterant, celarent.

Tunc maximè præcipi solebat, ut quamcunque domum morbus occupâsset, protinus occlusa servaretur; limen ingenti rubrâ cruce, verbísque tristibus, *Miserere Domine*, signaretur; die noctéque pro portis excubarent, qui exitu aditûque arcerent cunctos, exceptis (quibus per authoritatem licuit) medicis, chirurgis, apothecariis, nutricibus, exploratricibus &c. * Hæc omnia ad mensem saltem, postquam tota familia interiisset aut convaluisset, continuanda.

Non facilè quis animo comprehendat ullum lugubrius hâc ærumnarum gravissimarum scenâ spectaculum: familias morbo, quo

* Vide *Directions for the cure of the plague, by the college of Physicians; and orders by the Lord Mayor and Aldermen of London, published* 1665.

quo nullus opem magìs & ſolatium poſtu-lat, inſolabiliter conflictantes; à cunctis neceſſitudinibus ſecluſas & obſeratas; in-humanæ nutricum, quales in hujusmodi ca-ſibus inter ægros verſantur, immitium tractationi relictas; oculis quarum nihil objicitur, niſi triſtiſſimus mortis omnia cir-ca ſe populantis undique progreſſus; qui-bus omnes penè deploratæ vitæ ſpes con-ciderunt, & ſiquæ ſuperſint adhuc perexi-guæ labantibus animis, anxietate diſtra-huntur; dubiis, annon præſtet emori, quàm languens ævum trahere, lachrymo-ſis amicorum chariſſimorum dulciúmque conſanguineorum funeribus ſuperſtites.

Si metus, deſperatio, & defectio ani-morum corpus accipiendæ contagioni ha-bile, & hanc, ubi accipitur, potentiſſi-mam, ex omnium medicorum conſenſu, faciant; non video, quâ magìs vià, quàm hâc tractatione, morbus ingravescat.

Nihil huic immani barbaræque conſue-tudini prætendi poteſt, niſi quòd per eam in commune conſulatur, & à progreſſu lu-es arceatur. At ſi, ut res ſe habeat, at-tentiùs perſpiciamus, intelligemus contrà quàm prætenditur, prorſus evenire. Nam dum lues in domo concluſa nutricatur, & ſumptis in dies augminibus adoleſcit, non fieri

fieri poteſt, ut aër contagia non ſtatim accipiat; &, patentibus feneſtris &c. per domos primùm, deinde per vicos continuet. Ædes ita obthuratæ ſunt totidem contagionis citiùs aut ſeriùs foras diffundendæ ſeminaria. Per menſtruam enim vel longiorem ab ægri, qui ultimus occubuit, obitu moram nihilo plus ages, quàm ſi mercium infectarum faſcis ſervetur reſoluta. Pandoræ pyxide recluſa, evolabit venenum.

Quemadmodum his viis inſtiterunt, qui veram contagionis naturam ignorabant; ita ſanè eædem, ut mihi firmiſſimum videtur, ad peſtem huic urbi diutius prorogandam permagnum momentum habuerunt: & nullus dubito, quin aliis æquè regionibus nocuerint.

Haud igitur miremur multas adverſùs hanc injuſtam conſuetudinem factas expoſtulationes: quæ quoties ægris aliquam relaxationem impetrabant, ſtatim ſubſequebatur notabilis morbi remiſſio. Peſtis, anno 1636°, initium fuit violentiſſimum: verùm ægris per authoritatem regiam facta domibus egrediendi copia *, vix unus ex viginti, qui ſani egreſſi ſunt, in morbum de-

* *Diſcourſe upon the Air*, by *Tho. Cock.*

delapsus; ex ægris decem vix unus mortuus est. Quod unum, si nihil aliud, ab ægrorum arctiore custodiâ magistratum deterrere debuisset. Præterea peste proximè præcedente, anno 1625°, habemus alterum morbi, postquam domos occludere cessavissent, decrescentis exemplum. Anno quidem id factum est adeò vergente, ut proximæ hyemis accessus ad morbi diminutionem procul dubio plurimum contulerit: hæc tamen diminutio fuit tanta, ut nemo causam dicat, quin libertas tum data nullam huic moram aut impedimentum intulerit. * Nam ineunte Septembri libertas domos aperiendi permissa: &, quum ultimâ Augusti hebdomadâ non pauciores quatuor millibus, bis centum & octodecim obierint, alterâ proximè insequente funerum numerus ad tria millia ter centum & quadraginta quatuor, mox tempore non quatuor hebdomadis ampliùs interjecto ad octingenta quinquaginta duo recidit.

Quoniam ergo ex veteribus illis & vulgò usurpatis rationibus nulla est, cùm ad inveniendam contagionis originem, tum ad viam inventæ intercludendam, utilitas; *aliæ* sunt de novo instituendæ, quales exponere nunc aggrediar.

In-

* Vide *The shutting up of houses soberly debated anno 1665.*

Inquirendi per parœcias, quo morbo singuli obierint, officium penès *anus ignaras* esse minimè convenit: quod potiùs deferendum est ad *viros graves*, firmo judicio & diligenti prudentiâ præditos; quorum esset, quoscunque insolenti mortis genere correptos cum *maculis* in corpore *lividis*, *bubonibus*, aut *carbunculis* defunctos aliquando deprehendissent, nunciare confestim magistratibus; qui peritos illico medicos ad circumjacentes, præsertim pauperiorum, apud quos prima frequentissimè mali hujus labes, domos obeundas mittant; &, si renunciaverint pestilentiam inter incolas coortam, omnium, quæ morbo tentantur familiarum migrationem imperent; ægri saníque, tribus vel quatuor extra urbem milliaribus, ad diversa traducantur hospitia; sani suis omnibus vestibus exuti lavent, radantur, antequam nova domicilia ingredi liceat.

Cum ægris, quantâ potis est, *commiseratione* & *curâ* agendum; ad quos jam in ædibus puris & sereniori cœlo expositis collocatos accessus erit, adhibitâ justâ cautione, non admodum periculosus. Sumptus omnes necessarios publicum suppeditet ærarium: nec quantavis pecuniæ ad calamitatum funestissimam ab universâ gente procul avertendam erogatæ impensa commodis

modis

modis communibus invideatur. Neque mihi omnino injustum apparet, ut præmium ferat primus erumpentis in ullo loco contagionis index: si enim mali notitia iis, quibus idonea remedia provisa sunt, detur, hunc quasi primum præcipuúmque gradum atque aditum, ad idem superandum, jactnm nemo non intelligit.

Post infirmarum familiarum egressum, tota harum domestica supellex, imò & domus ipsæ, si fieri convenienter possit, flammis consumantur. Postea etiam æquum fuerit advigilare, ut quicquid alere vel propagare contagionem queat, amoveatur. Pauperum itaque publicis curatoribus (aliis quoque eosdem comitantibus administris) invisenda sunt humilia tenuioris plebis *gurgustia:* de pluribus, quos tectis spurcis & angnstioribus coarctatos repererint, exempti quidam ad commodiora mittantur domicilia: oportet denique omni operâ, hortatu & incitamentis eniti, ut mundiùs & salubriùs habitent.

Inter omnia pietatis officia nullum magìs sibi merces, quàm istiusmodi charitas: quantivis igitur constet, nullum reputandum est dispendium; cùm ratio id maximè suadeat. Nil enim ad primam contagionis originem tam propè accedit, atque

aër

aër circumſeptus, vaporibus humidis craſſus, & turpi, qui ex animalibus corporibus oritur, rancore obſitus.

Cuſtodiæ noſtræ *publicæ* dant grave hujus rei argumentum: in quibus pauciſſimi ſe tueri poſſunt à *carcerariâ* quâdam *febri*, quam malignitatis gradus, conſentaneâ loci anguſtiis & fætori proportione, ſemper comitatur. Sapientiſſimè profectò ageretur à magiſtratu, (ſi & urbis ſaluti & detentorum in cuſtodiis conditioni miſericordiâ digniſſimæ aliquà conſultum eſſe velit) ut cuſtodiæ illæ omnes, quantum uſus, ad quem deſtinatæ fuerunt, patietur, mundæ ſint, & auris vitalibus ſuſcipiendis accommodatæ.

Memoriâ nunquam excidet * *Ater* ille, quem vocant, *Conſeſſus* in Oxonienſi arce anno 1577° habitus: quo judices, generoſos, cunctóſque penè qui aderant, numero trecentos, afflatu peſtifero interemit ſubitaneus vapor: quem terra, ut quidam arbitrati ſunt, exhalaverat; ſed potiùs, nobili magnóque † philoſopho rectiùs ſentiente, ſecum è carcere ad forum attulerant rei; quibus ſolis hanc labem non nocuiſſe obſervatum eſt.

Eo-

* Camden: Annal. Regin. Elizab.
† Verulam. Natural. Hiſtor. cent. 10. Num. 914.

Eodem, quo illa habetur *domorum* cura, tempore iis, quorum munus eſt, ſtrictè dentur mandata; videant, ut eluantur *vici*, & à ſordibus, carnibúsque morticinis omníque rerum quoquo modo noxiarum colluvione, noctu aſportandis, mundentur; nec ulla ſint propiùs urbem *ſterquilinia*. *Mendici* & *errones otioſi* coërceantur: quique *viſu deformes* ac *miſerabiles* neque in ptochotrophia nec in ergasteria admitti poſſunt, ad *Hoſpitium Inſanabilium* eam ob cauſam extruendum relegentur.

Hujus quidem generis præcepta omni tempeſtate neceſſariò ſunt obſervanda, præſertim in *municipiis magnâ hominum frequentiâ ſtipatis*: ægre igitur fero eſſe, cur meritiſſimò querar politicam hac in parte Londini & Weſtmonaſterii deſiderari diſciplinam: unde maxima multimodis quotidie civibus & proceribus fit injuria.

Si quæ ut maturè agantur, cauto opus eſſe præmonuimus, irrita non fuerint; minimè neceſſarium erit adinvenire, quibus artibus *aëris intemperies ſanetur*, *purgentur domus*, *homines à contagione defendantur*: ad quas, ſi peſtis eò creverit, ut infirmi præ numero removeri nequeant, confugiendum.

Primò; *aëri insalubri ignem* mederi posse uno ore consentiunt antiqui & recentes; ut in oppidis infectis crebri & multi ignes accendantur, hortati. Sic fertur * Hippocrates Græciam pestis ei ab Æthiopiâ imminentis periculo liberâsse. Et certum scio, nonnullas aëris affectiones vitiosas, quales scilicet ex gravi terrarum aspiratione & exhalationibus oriuntur, igne corrigi, & quicquid in illo ad virus à causis hisce derivandum proclive antea fuerat, tolli posse. Verùm postquam morbus initium sumpsit, & jam rabiem collegit; cùm notum sit eundem æstatis ardore spargi & augeri, contrà hyemis frigore reprimi; sinè ullà dubitatione, quodcunque hunc ardorem promovet, tantundem virium morbo addere necesse est. An ignium in aliis aliquibus aëris qualitalibus temperandis utilitas compenset incommoda exinde suboritura; controversiam hanc unica experientia potest dirimere: & fatales, quos ultimo pestis tempore experimenta habuerunt, exitus ulteriora hujus generis conamina satìs supérque dissuadent: † nam ignibus per omnes vicos totum triduum imperatis, nocte unâ insequente non pauciores quatuor millibus obierunt, cùm, singulis prioribus

* Galen. de Theriac. cap. 16.
† Hodges de Peste. pag. 24.

tibus vel posterioribus septimanis, non multò ter ampliùs hôc numero elati fuissent.

Quod de ignibus dictum est, idem de *tormentis explodendis* (quod quidam nimis inconsultè & temere suaserunt) intelligendum. Recta est aëris temperaturæ medendi via, quâ *purgatur* & *refrigeratur*. * Arabes itaque medici, qui morborum pestilentium naturam optimè perspectam habuerunt, ad ædes, quas aër subire purior & auræ benigniores perflare possent, habitandas suos hortabantur.

Domos, ut refrigerentur, *purgandas* existimaverunt; ideóque herbis refrigerantibus, *rosis* putà, *violis*, *nymphæis* &c. sternendas; & (quo nil ad rem propositam conducibilius) *aquâ acetó*que eluendas: refragantibus nihilominus ævi recentioris Authoribus, quibus placet, calidis medicamentis, nempe *benzoino*, *thure*, *asâ fœtidâ*, *storace* &c. suffumigari; quæ minimè sperandum est ut aut materiem contagionis, aut locorum habitudinem ad eam recipiendam (quæ duo sunt hìc unicè attendenda) tollant. *Sulphuris* solius *fumus*,

* Rhazes de re medicâ, lib. 10, c. 16.

mus, quem acido ſpiritu abundare penetrantiſſimo & ad fermentationes reprimendas valentiſſimo compertum eſt, alicui fortè emolumento hìc eſſe poſſit. Sed majoris eſt ponderis obſervare, quod nihil contagionem citiùs, quàm ſpurcities, adducat; & fuget, quàm munditia: quapropter pauperiores hujus generis infortuniis maximè ſunt obnoxii.

A domorum purgatione ad *incolarum valetudinem* conſervandam tranſeo: cui quò efficienter provideretur, neceſſarium eſſet corporis humores in eo, qui materiâ contagionis everti nequeat, ſtatu ſtabilire. Quia autem id æquè deſperandum eſt, ac ſpeciale adverſùs variolas antidotum; ad ſummum curare oportebit eam corporis temperationem obtinendam, ut ei, quàm minimè poterit, noceatur. *Primum* eſt, incolumem valetudinis ſtatum tueri; quem ſi retineamus, minima nobis metuenda erit extrinſecus injuria: & corpus evacuando non infirmare. *Proximum*; omnem animi abjectionem, & affectus immoderatos, per quos ad frequentiorem variolarum contagionem viam aperiri quotidie cernimus, declinare: quod ut fiat, cibis robuſtis & ſalubribus temperatè utendum; à jejuniis, vigiliis, nimiâ laſſitudine &c. abſtinendum. *Alia* defenſionis ratio eſt, ut, quibus re-

me-

mediis expedit, ab inflammatione ſanguis cohibeatur: id, ſi minùs ad contagionem penitus depellendam ſufficiat, ejus ſaltem effectum & vim impotentiorem reddet. Auxilia ad id efficaciſſima, ex Arabum medicorum conſilio, *acidi fructus* frequentiſſimè ſumpti, qualia *malogranata*, *aurantia Hiſpalenſia*, *limones*, *acerba poma* &c. Ante omnia, *aceti* ſubinde *vinacei* aliquantulum, ſtomacho acceptius factum, infuſis quæ aceti acrimoniam temperantes &, quicquid aliàs ſtomacho aliquà officiat, amoventes multùm proficient, *gentianâ* videlicet, aut *galangâ*, *zedoariâ*, *baccis juniperinis* &c. Sed hæc aliáque omnia aromatica calidæ naturæ pharmaca, authoribus quantumvis commendatiſſima, ſi ſola ſumantur, ſanguinem nimis calefaciendo nocitura fore veriſimillimum mihi videtur.

Quum verò harum viarum nulla certum polliceatur præſidium; utì loci infecti *fuga* præſentiſſimum remedium, ita huic proximum eſt, quanta poſſit adhiberi, cautio, ne ad ægros, aut qui nuperrimè convaluerunt, *propiùs accedatur*. Tutum valde erit & conſultiſſimum *magnam* hominum *frequentiam* devitare: imò maximè intereſſet, à magiſtratu inutilia omnia conventicula

inhiberi, omnésque, qui ex morbo evaserunt, *prodire* antè in publicum, quàm domi aliquándiu se continuerint, vetari.

Monitum de propiore ad ægros accessu cavendo, debet etiam intelligi de cavendâ *cadaverum viciniâ*; quæ, interjecto, quàm longo licet, à domibus intervallo sepelienda sunt, altè humanda, & diligentissimè contegenda: noctu efferenda, dum adhuc recentia nondum computruerunt; cadaver enim putrorem nondum nactum, si à diurno calore abstineatur, vix fumi aliquid aut vaporis emittit.

Qui ægris operam suam ministrare necesse habent, nonnulla præterea præcepta, hæc maximè duo, observanda sunt: *unum*, ut, dum ægris assident, *salivam* suam non sorbeant, sed *expuant*; *alterum*, ut, quandiu iis propiores esse contigerit, *animam ne quidem ducant.* Utrumque supradicta de morbi ab ægro ad sanum transeuntis modo confirmant. Horum præceptorum, si constans observatio difficilior fuerit, vicem spongia aceto madida & naribus admota poterit aliquatenus præstare.

Hæc est eorum summa, quibus reor morbi, ubi introductus fuit, progressum

sisti

ſiſti poſſe: quorum ſiqua Londinum potiſſimùm ſpectent, aliis itidem locis minimâ mutatione ſervient. Reſtat nunc, ut, quo pacto *morbi ab oppido alio ad aliud tranſitus claudatur*, proponamus. Optima id aſſequendi ratio, ubi licet, *oppidum* infectum æquâ undique diſtantiâ *certis terminis circumſcribere*; cuſtodibus additis, ut ne cuiquam niſi ſtatutis conditionibus aſtricto liberum ſit oppida circumjacentia adire; non autem *omnibus*, oblatâ *nullâ* quâvis conditione, egrediendi poteſtatem *adimere:* qui mos vulgò apud exteros receptus, & in Galliâ nunc ſervatus, ſeveritatis nequaquam neceſſariæ, ne dicam crudelitatis, ſpeciem habet. Sufficiet, ut puto, ſi omnibus egredi cupientibus, acceptâ priùs viginti circiter dies in tentoriis aliisve magìs accommodis habitationibus agendi lege, exitus pateat. Sed cura maxima debet huc intendi, ne quis, niſi *peracto* quicquid *illâ lege* conſtitutum fuerit, *exeat:* cùm disponendo ubique diligenter vigilias, tum pœnas graviſſimas repetendo ab iis, qui permiſſu nullo aut *egreſſi ſunt*, aut egredi *conantur*. Quos ut deprehendere facilius ſit, ab omnibus, qui in quacunque regni parte iter faciunt, *literæ* requirantur publicâ authoritate munitæ, quibus certum fiat, aut eos à locis contagionis expertibus venire, aut eis limites egredi permiſſum fuiſſe.

Sic longè meliùs, ne contagio spargatur, fore prospectum credo, quàm si omnibus nulla egrediendi conditio proponeretur. Cùm enim in tam instanti mortis periculo homines versentur, multi sanè fugam meditabuntur, si libera non detur, vel quanticunque constiterit, clandestinam. Nec potest aliter evenire, quin suus quibusdam succedat conatus; quod in Galliâ videmus, invitâ diligentissimâ observatione, accidisse. Ab *uno* autem, qui *clàm* se proripuerit, magìs timenda est contagio, quàm à *viginti*, qui *datis legibus* parentes egrediendi veniam impetraverunt: potissimùm quia hac tractatione contagio loci, à quo fugit, fiet multò, intensior. Quippe ingens hominum multitudo in angustiores unius loci limites coacta morbo furenti vim auctam, suprà quàm facilè cogitari queat, adjiciet. Cujus exemplum insigne * Gassendus in sua pestis, quæ Diniam in Provincia, ubi habitabat, per æstatem anni M. DC. XXIX. depopulata est, narratione nobis subjecit. „ Cùm antea, *inquit*, „ ad usque decies mille numerarentur, vix „ enumerari sub mali finem plures quàm „ quingenti supra mille potuerunt; & ex „ tanto numero vix quinque aut sex fue- „ runt, qui morbo affecti haud fuissent.

„ Causa

* Notitia Ecclesiæ Diniensis.

„ Causa præcipua, cur labes tantopere grassata fuerit, ipsa fuit interpretatio nimis rigida placiti illius, quo fuit à Parlamento cautum, ídque sub pœna capitis, nequis Diniensium incolarum ex urbe aut agro territorióve proprio exiret. Cùm verò alia pestis post sesquiannum obreperet, discessere cives & maturiùs & longiùs; ac illa non plures, quàm centum, perierunt.

His adductus rationibus credo inveniri non posse viam ad impetum contagionis supprimendum aptiorem & erga ægros humaniorem, quám dandam ex infecto loco (necessariâ interim cautione adhibitâ) egrediendi facultatem. At quamvìs hominibus ea concedatur libertas, nemini tamen fas sit ullum *mercium*, quarum materia contagionis capax est & retinens, *genus extra limites constitutos transportare.* Eo enim tempore, quo aliquam partem regionis invasit lues multò impensiore curâ, ne semina pestifera spargantur, obnitendum est, quàm cùm longiore adhuc spatio morbus à nobis distet: nam merces, quæ in Turcia locísve aliis remotis contagiosam, dum sarcinabantur, auram combiberunt, possunt apud nos evolutæ ex salubriore aëris nostri temperamento hoc consequi, ut minùs noceant. Ubi autem aër in unâ urbium nostrarum

trarum aliquâ adeò impurus fuerit, ut pestilentiam foveat ac propaget, vix sperandum est eundem in cæteris puriorem fore.

Ob eandem rationem severior Quadragesimarum observatio imperanda est, si pestis in oris confinibus, quàm si in remotioribus sæviat.

Præcipuis regionis adversùs pestem defendendæ capitibus pertractatis; *id* addam *solum*, quòd, si propositum de mercibus *comburendis* consilium molestum nimis aut incommodum videatur, eas æquè profuerit *in terram* sex pedes aut ampliùs *defodisse*.

Ex his, quæ de *Contagionis naturâ*, quà præcepta antè data nituntur, dicta sunt, iniri potest certior *sanationis* ratio, quàm quas vulgò authores docuerunt. Sed præsentis instituti non est id ulteriùs prosequi.

FINIS.